

Lisätiedot:

liikuntapäällikkö, Tero Kuivalainen, puh. 050 380 7687
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Tausta

Kauniaisten kaupungin hallintosäännössä (KV 16.09.2024 § 38) on säädetty valiokuntien ratkaisultaan kuuluvaksi päättää toiminta-avustusten ja muiden avustusten myöntämisestä ja valvoa niiden käyttöä (hallintosäännön 21 § Valiokuntien yleinen toimivalta).

Hyvinvointi- ja vapaa-aikavaluokunnan ratkaisultaan kuuluu siis päättää avustusten myöntämisestä alaisensa toiminnan osalta ja valvoa niiden käyttöä.

Sivistyksen ja hyvinvoinnin avustusten myöntämisperiaatteet (**oheismateriaali**) on päivitetty ja hyvinvointi- ja vapaa-aikavaluokunta hyväksyi nämä kokouksessaan ([HYVAV 27.11.2024 § 62](#)). Kaupungin avustusten myöntämisperiaatteet on laadittu siten, että ne tukevat Kauniaisten kaupungin strategisia tavoitteita ja arvoja ja täydentävät kaupungin palvelutoimintaa. Tämä tarkoittaa, että avustuksia myönnetään ensisijaisesti toimintaan, joka tapahtuu Kauniaisissa ja hyödyttää kauniaislaisia asukkaita.

Liikuntapalvelut jakavat avustusta toiminta-avustuksen, kohdeavustuksen ja urheilija-apurahan puitteissa. Toiminta-avustuksen jakotapa perustuu kaavaan, ja kohdeavustus sekä urheilija-apuraha ovat harkinnanvaraisia.

Toiminta-avustusten kaava otettiin käyttöön, jotta avustusten jakamisesta saataisiin läpinäkyvä, avoin ja yhdenmukainen prosessi. Kaava otettiin käyttöön ensimmäisen kerran vuonna 2023 ja vuonna 2024 kaavassa huomioitiin tila-avustus, eli liikuntapaikoissa toimivien seurojen yksinoikeudella olevat tilat.

Kauniaisten kaupungin tila-avustus on ollut tärkeä osa kaupungin avustusjärjestelmää, joka mahdollistaa paikallisten seurojen toiminnan halutulla tasolla. Tilojen neliömäärä vaihtelee seurojen kesken, mikä voi aiheuttaa eriarvoisuutta, jos sitä ei huomioida avustusten jakamisessa. Tilakeskus määrittelee liikuntakiinteistöjen neliöhinnan, ja tämän perusteella lasketaan seurojen saaman tila-avustuksen määrä, mikä huomioidaan puolestaan vähentävänä tekijänä toiminta-avustuksen määrässä. Vähennetty osuus kohdentuu kohdeavustuksiin.

Todettakoon että liikuntapalvelut maksaa sisäistä vuokraa tilakeskukselle eri kiinteistöistä vuosittain vaihtuvien summien. Sisäisten vuokrien suuruuteen vaikuttavat mm. kiinteistöihin kohdistuvat pääomakustannukset ja korjaukset. Seurat eivät voi vaikuttaa sisäisten vuokrien suuruuteen. Siksi on perusteltua laskea liikuntakiinteistöjen vuokrista neliömetrikohtainen keskiarvo, joka on sama kaikille tila-avustusta saaville seuroille.

Voimassa olevat liikunnan toiminta-avustusten painotukset

Liikunnan toiminta-avustuksen kohdalla avustuskriteereissä todetaan kohdassa 4.2: *"Toiminta-avustusten määrä perustuu kaavaan, jossa huomioidaan aktiivisten alle 20-vuotiaiden aktiiviharrastajien määrä, kauniaislaisten määrä sekä mahdollinen kaupungin tila-avustus hakijalle."*

Toiminta-avustukseen varattu summa jaetaan aktiivisten alle 20-vuotiaiden kesken, missä kauniaislaisten nuorten määrä lasketaan korotetulla painoarvolla. Tämä käytäntö perustuu siihen, että kaupunki haluaa erityisesti tukea paikallisia nuoria ja heidän harrastustoimintaansa. Kauniaislaisten nuorten hyvinvointi ja aktiivisuus ovat keskeisiä tekijöitä kaupungin elinvoimaisuuden ja yhteisöllisyyden kannalta.

Valiokunnan päätös sisäisten vuokrien vähennyksistä

Hyvinvointi- ja vapaa-aikavaliokunta päätti kokouksessaan 13.08.2025 § 36 ettei sisäisten vuokrien vähennyksiä oteta käyttöön liikuntapalveluissa ennen kuin on olemassa ehdotus, joka on täysin vertailukelpoinen kaikkien yhdistysten ja toimialojen kesken.

Mikäli tällainen vertailukelpoinen ja yhdenmukainen malli saadaan valmisteltua, asia tuodaan uudelleen hyvinvointi- ja vapaa-aikavaliokunnan käsiteltäväksi. Valiokunta arvioi tällöin mahdollisuudet sisällyttää sisäisten vuokrien vaikutukset avustuslaskentaan osana kokonaisuutta.

Liikuntapalveluiden avustusten ehdotettava laskentatapa valiokunnan päätöksen mukaisesti

Hyvinvointi- ja vapaa-aikavaliokunta ehdotti 13.8.2025 § 36, että viranhaltijat muuttavat liikuntaseurojen avustusten laskentakaavan siten, että vuosi jaetaan kahteen kauteen (esim. kevät ja syksy) ja molemmat kaudet huomioidaan erikseen. Tavoitteena on parantaa laskennan oikeudenmukaisuutta ja läpinäkyvyyttä huomioimalla kausikohtaiset vaihtelut toiminnassa ja kustannuksissa. Kauniaislaisten kaupungin sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialan avustusten myöntämisperiaatteet päivitetään liikuntapalveluiden osalta valiokunnan päätöksen mukaisesti.

Laskentamallin edut

- Kausikohtainen malli tuo esiin seurojen toiminnan laajuuden eri kausina ja mahdollistaa tarkemman vertailun avustusten kohdentamisessa.
- Malli tukee kaupungin strategista tavoitetta edistää ympärivuotista ja säännöllistä liikuntatoimintaa, joka aktivoi lapsia ja nuoria sekä tukee heidän sitoutumistaan liikunnalliseen elämäntapaan.
- Laskentamalli voi toimia kannustimena myös kausiluonteisille lajeille kehittää matalan kynnyksen toimintaa toimintakauden ulkopuolella, mikä lisää harrastusmahdollisuuksia ja liikunnan saavutettavuutta Kauniaisissa.
- Avustukset kohdistuvat aktiivisen toiminnan mukaan
- Seurat voivat kehittää yhteisiä toimintamalleja ja jakaa resursseja, mikä voi lisätä yhteisöllisyyttä ja monipuolistaa tarjontaa.

Laskentamallin haitat

- Malli suosii ympärivuotisesti toimivia lajeja ja seuroja, joille kaupunki tarjoaa olosuhteet ympärivuotiseen harjoitteluun. Kausiluonteiset lajit, kuten alppiihito ja purjehdus, eivät voi järjestää vastaavaa toimintaa toisella kaudella olosuhteiden puutteen vuoksi.
- Tämän vuoden avustuksia vertailtaessa kausikohtainen malli vähentäisi arviolta noin 4 000 euroa GrIFK Alpinen ja 1 000 euroa Gallträsk Segelsällskapin toiminta-avustuksia. Kyseiset summat jakautuisivat muiden avustusta hakeneiden seurojen kesken, mikä voi heikentää kausiluonteisten lajien toimintaedellytyksiä.
- Jakomallin lähtöasetelmat eivät ole yhtäläiset seurojen välillä, eikä laskennan oikeudenmukaisuuden tavoite toteudu täysimääräisesti. Seurat, joilla ei ole mahdollisuutta ympärivuotiseen toimintaan, jäävät lähtökohtaisesti heikompaan asemaan.
- Kausikohtainen laskenta edellyttää seuroilta tarkempaa raportointia ja viranhaltijoilta lisäresursseja tietojen käsittelyyn, mikä voi lisätä hallinnollista työmäärää. Avustusjärjestelmän tulee kuitenkin olla sellainen, että sen tuottama hyöty on perusteltu suhteessa vaadittavaan työpanokseen.
- Jos kausiluonteiset seurat menettävät merkittävästi avustuksia, voi se johtaa toiminnan supistumiseen tai maksuttoman toiminnan vähenemiseen, mikä on ristiriidassa kaupungin hyvinvointitavoitteiden kanssa. Toisaalta avustusten väheneminen voi toimia kannustimena kausiluonteisille seuroille kehittää uutta toimintaa myös perinteisen kauden ulkopuolella.

Vaihtoehtoiset laskentamallit toiminta-avustusten jakamiseen

Vaihtoehto 1: Yhtenäinen vuosikohtainen avustusmalli (nykyinen käytäntö)

- Toiminta-avustus määräytyy vuositasolla seuran ilmoittaman alle 20-vuotiaiden aktiiviharrastajien määrän perusteella
- Kauniaislaisten nuorten osalta käytetään kaksinkertaista painoarvoa.
- Avustus ei jakaudu kausikohtaisesti, vaan koko vuosi arvioidaan yhtenä kokonaisuutena.
- Avustusta haetaan yhdellä kertaa koko vuodeksi

Tässä laskentamallissa liikunnan toiminta-avustuksen avustuskriteeriä täsmennetään seuraavasti: "Aktiiviharrastajaksi määritellään henkilö, joka osallistuu keskimäärin vähintään kerran viikossa yhdistyksen järjestämään valmennus- tai muuhun ohjattuun toimintaan urheilulajin kauden aikana."

Vaihtoehto 2: Kausikohtainen avustusmalli – talvi- ja kesäkausi erikseen

- Avustusvuosi jaetaan kahteen kauteen: talvikauteen (1.10.–30.4.) ja kesäkauteen (1.5.–30.9.). Malli perustuu liikuntaseurojen tyypillisiin toimintakausiin ja kaupungin tarjoamiin olosuhteisiin eri vuodenaikoina.
- Toiminta-avustus jaetaan tasan talvi- ja kesäkaudelle. Kummankin kauden osalta lasketaan erikseen alle 20-vuotiaiden aktiiviharrastajien määrä.
- Kullekin kaudelle varattu avustusmäärä jaetaan alle 20-vuotiaiden aktiiviharrastajien kesken. Kauniaislaisten nuorten osalta käytetään kaksinkertaista painoarvoa, kuten nykyisessä avustusmallissa.
- Avustusta haetaan yhdellä kertaa molemmille kausille.

Todettakoon, että yhdistysten toiminta voi sisältää kausiluonteisia taukoja, jolloin viikoittainen osallistuminen ei toteudu tasaisesti koko kauden ajan. Tämän vuoksi kriteeriä ehdotetaan täsmennettäväksi seuraavasti: "Aktiiviharrastajaksi määritellään henkilö, joka osallistuu keskimäärin vähintään kerran viikossa yhdistyksen järjestämään valmennus- tai muuhun ohjattuun toimintaan urheilulajin kauden aikana."

Yhteenveto

Ottaen huomioon vaihtoehdon 2 eli ympärivuotisen ja säännöllisen toiminnan sekä toiminnan laajuuden läpinäkyvyyden ja vertailtavuuden eri kausina, on perusteltua edetä tämän vaihtoehdon mukaisesti. On tärkeää varmistaa, että uuden avustustenjakomallin myötä kausiluonteisten lajien toimintaedellytykset eivät heikkene, vaikka ne menettäisivät aiempaa avustusta. Tarvittaessa nämä erityispiirteet voidaan huomioida jatkossa esimerkiksi kohdeavustusten kautta, mutta harkinnanvaraisesti.

Sivistys- ja hyvinvointitoimenjohtaja Mikael Flemmich:

Hyvinvointi- ja vapaa-aikavaliokunta hyväksyy liikunnan avustuskriteeristön toiminta-avustuksen laskentatavan: vaihtoehto 2 (kausikohtainen avustusmalli – talvi- ja kesäkausi erikseen) mukaisesti:

- Avustusvuosi jaetaan kahteen kauteen: talvikauteen (1.10.–30.4.) ja kesäkauteen (1.5.–30.9.). Malli perustuu liikuntaseurojen tyypillisiin toimintakausiin ja kaupungin tarjoamiin olosuhteisiin eri vuodenaikoina. Jako huomioi erityisesti sen, että osa liikuntapaikoista on käytettävissä vain tietyllä kaudella, kun taas toiset mahdollistavat ympärivuotisen toiminnan.
- Toiminta-avustus jaetaan tasan talvi- ja kesäkaudelle. Kummankin kauden osalta lasketaan erikseen alle 20-vuotiaiden aktiiviharrastajien määrä.
- Kullekin kaudelle varattu avustusmäärä jaetaan alle 20-vuotiaiden aktiiviharrastajien kesken. Kauniaislaisten nuorten osalta käytetään kaksinkertaista painoarvoa, kuten nykyisessä avustusmallissa.
- Avustusta haetaan yhdellä kertaa molemmille kausille, sekä, että
- aktiiviharrastajaksi määritellään henkilö, joka osallistuu keskimäärin vähintään kerran viikossa yhdistyksen järjestämään valmennus- tai muuhun ohjattuun toimintaan urheilulajin kauden aikana.

Ja päivittää sivistyksen ja hyvinvoinnin avustusten myöntämisperiaatteet liikuntapalveluiden osalta päätöksen mukaisesti.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet:

Sivistyksen ja hyvinvoinnin avustusten myöntämisperiaatteet